

DE WEGGELOPEN JONA EN HET GESCHIKTE SCHIP

Een preek gehouden op zondag 9 november 1890, door C. H. Spurgeon, in de Metropolitan Tabernacle te Newington.

Maar Jona stond op om naar Tarsis te vluchten, weg van het aangezicht van de HEERE. Hij daalde af naar Jafo en vond een schip dat naar Tarsis ging. Jona 1:3

Wat een aangrijpend beeld! Jona verschijnt hier als een dienaar van God die zijn opdracht ontloopt. Het is alsof de vaste orde van de sterren wordt verstoord. Wanneer we lezen dat hij vluchtte voor de tegenwoordigheid van God, hoeven we niet te denken dat Jona geloofde dat hij werkelijk zou kunnen ontsnappen aan Gods alomtegenwoordigheid. Zijn bedoeling was eerder om te ontkomen aan het dienen *in* die tegenwoordigheid: hij probeerde zich te onttrekken aan de directe roeping van de Allerhoogste tot een specifieke profetische taak. Jona wist dat de Heere hem, eenmaal in Nineve, zou aanspreken en opdrachten zou geven. Want Assyrië stond, hoe gespannen ook, in een zekere verhouding tot de Heere en Zijn volk. Als hij echter zo ver mogelijk, tot Tarsis, zou reizen, meende hij zich volledig te kunnen losmaken van die verantwoordelijkheid. Daar, zo dacht hij, zou niemand hem aanspreken als profeet, en zou hij niet in de Naam van de Heere hoeven spreken. Bovendien kon hij er gerust op zijn dat berichten uit Tarsis Jeruzalem nooit zouden bereiken, zodat zijn reputatie niet op het spel stond.

Zo zien we dat Jona niet alleen probeerde te vluchten voor de zware en zelfverloochenende last van het profetenambt, maar in het bijzonder voor de moeilijke zending naar de heidenen van Nineve – een zending waarvan hij al vreesde dat ze hem geen eer zou brengen. Waarom liep Jona eigenlijk weg? Vond hij de opdracht simpelweg te groot voor één man? Het was ook een enorme taak die hem was toevertrouwd. Ninevé was een stad van formaat – drie dagen lopen van de ene kant naar de andere. Hoe kon één enkele stem een hele stad waarschuwen en oproepen tot bekering? Onmogelijk, zou je denken. Had hij dan niet, net als Mozes, iemand naast zich kunnen hebben zoals Aäron? Waarom stuurde God geen groep profeten of een heel team van predikers, die de stad in

wijken zouden kunnen verdelen, bijeenkomsten houden in huizen en op pleinen, zodat iedereen bereikt werd? Moest één man het werkelijk opnemen tegen honderdduizenden? Hoe kon hij ooit gehoord worden in dat dreunende rumoer? Menselijk gezien waren de kansen totaal tegen hem.

Misschien had Jona zulke gedachten, maar dat was niet de diepste reden waarom hij vluchtte. Toch, veel van ons herkennen vast dat gevoel. Hebt u zich niet weleens overdonderd gevoeld door de taak die God u gaf? Alsof het gewoon te groot is, te zwaar om te dragen? Mijn broeder, mijn zuster: dat gevoel klopt óók – want uit onszelf zijn we er inderdaad niet tegen opgewassen. Ik weet dat uit eigen ervaring. En toch: dat is geen reden om te vluchten. Het is juist de reden om verder te gaan – maar dan met meer moed. Want juist “wanneer ik zwak ben, dan ben ik sterk”; in onze zwakheid schittert Gods kracht. Als wij ons werk niet doen, wie zal het dan doen? En als we met onze beperkte kracht toch iets in geloof kunnen verrichten, hoeveel minder zal er dan gebeuren als we helemaal niets doen? Laten we daarom niet terugdeinzen, maar juist moed putten uit het gebed. Want hoe meer we bidden, des te meer kracht zal God ons geven.

Misschien wilde Jona ook weg omdat hij de mensen van Ninevé simpelweg niet mocht. Hij was een echte Jood, gehecht aan zijn eigen volk en vol verlangen om hen trouw te dienen, maar niet de heidenen buiten het verbond. Herkent u dat? Dat u terugdeinst voor een taak, omdat de mensen naar wie u wordt gestuurd u niet zo liggen? Misschien omdat ze zo anders zijn – te eenvoudig of juist te ontwikkeld, te grof of juist te verfijnd? Broeder, zuster, laat dat geen reden zijn! Juist waar de duisternis het diepst is, brandt het licht van Christus het felst. Als sommige mensen de ergste van hun soort lijken, dan zijn zij ook degenen die Hem het meest nodig hebben. Net zoals de apostelen geroepen werden om te beginnen in Jeruzalem, daar waar de weerstand het grootst was.

Misschien dacht Jona ook: “Maar als God genadig is, en deze mensen zich bekeren, dan wordt de stad gespaard. En dan? Dan gaan ze zeggen: ‘Die Jona, wat een profeet! Hij kondigt rampspoed aan en er gebeurt helemaal niets.’” Zo zou hij, vreesde hij, zijn reputatie verliezen. Maar broeder, zuster, is dat niet herkenbaar? Dat we bang zijn om ons aanzien kwijt te raken? En toch – dat is het laatste waar we ons zorgen om hoeven maken. Ik zeg het eerlijk: ik heb mijn reputatie vaker verloren, en misschien was dat nog het beste ook. Reputatie is niet wat telt. Getrouwheid, trouw aan God en aan uw geweten, dát is ware eer. De goedkeuring van mensen – zeker van een wereld die God niet kent – is niets waard. Sterker nog, het kan ons gevaarlijk in de greep krijgen.

Dus: als God u een taak geeft, ook al kost het u uw aanzien, wees dan niet bang. Zet de stap vooruit, wees trouw, en vertrouw dat God – en niet de menigte, niet de kritiek, niet de schijn – uw Rechter is. Misschien heeft Jona zich inderdaad veel aangetrokken van zijn reputatie, misschien wel heel sterk. Maar dit weten we zeker: wie trouw blijft aan God, zal Hem uiteindelijk ontmoeten met een rein geweten. En dat is een eer die geen enkele reputatie in deze wereld ooit kan evenaren.

Toch had Jona nog een zogenaamd “hoger” motief – al was ook dat fundamenteel verkeerd. Want alles wat ons ertoe brengt tegen Gods wil in te gaan, blijft verkeerd, hoe nobel of mooi het er ook uitziet. Jona dacht zelfs dat Gods eer en karakter op het spel stonden. Zijn redenering was: *“Als ik in Ninevé verkondig: ‘Nog veertig dagen en de stad wordt verwoest’, en de mensen bekeren zich, dan zal God hen sparen. En wat zullen de mensen dan zeggen? ‘Zie je wel? Wie is die Jehova? Zijn woorden zijn niet betrouwbaar. Hij dreigt, maar hij voert het niet uit. Hij heft zijn zwaard, maar steekt het weer terug in de schede.’”*

Jona vreesde dat Gods Naam schade zou lijden – dat Zijn barmhartigheid zou worden uitgelegd als zwakte, alsof Hij daarmee Zijn trouw en onveranderlijkheid zou verliezen. Voor Jona leek het haast beter dat Ninevé verwoest werd, dan dat Gods eer, in zijn ogen, ook maar iets van haar glans verloor. Misschien herkent u dat gevoel. Hebt u nooit verlangd dat God eindelijk recht zou doen, dat Hij zou oordelen over grove dwalingen of meedogenloos onrecht? Bent u niet weleens moe geworden van Gods lankmoedigheid?

Ik herinner mij een moment in Rome, bij de zogenaamde trap van Pilatus. Men zegt dat Jezus daar naar beneden ging vanuit de zaal van Pilatus, en dat sommige plekken nog steeds de druppels van Zijn bloed bevatten. Ik zag daar mensen op hun knieën de trap beklimmen, terwijl priesters toekeken. Eerlijk gezegd dacht ik toen: *“Heere, laat mij vijf minuten Uw bliksem hanteren, dan zal ik hier schoon schip maken.”* Dat was de geest van Jona in mij, de overtuiging dat mijn boosheid gerechtvaardigd was. Maar God heeft mij die macht niet gegeven – en ik ben Hem dankbaar dat Hij dat ook nooit gedaan heeft.

Hebt u nooit zo’n brandende ijver gevoeld voor de eer van de Heere der heerscharen? Dat u, net als Johannes, bijna vuur uit de hemel zou willen afroepen? Dat u dacht: *“Waarom grijpt God niet in? Waarom laat Hij deze ongerechtigheid voortduren?”* Misschien herinnert u zich nog de tijd waarin onze straten overstromden van verhalen over grove losbandigheid. Voelde u toen niet dat er iets

moest gebeuren – iets indringends, iets dat het kwaad in één klap zou wegvagen? Maar God zweeg. Er kwam geen plaag, geen oorlog, geen hongersnood. Alleen Zijn lankmoedigheid bleef – Zijn eindeloos geduld, in de hoop dat mensen zich zouden bekeren. Voor rechtvaardige zielen is dat soms een zware beproeving.

En dat, zo denk ik, was precies Jona's grootste angst. Toen God de stad spaarde, zei hij tot de Heere: *“Och HEERE, zei ik het niet toen ik nog in mijn eigen land was? Daarom ben ik gevlucht naar Tarsis! Want ik wist dat U een genadig en barmhartig God bent, lankmoedig en rijk aan goedertierenheid, die berouw heeft over het kwaad. Nu dan, HEERE, neem mijn leven van mij weg, want het is voor mij beter te sterven dan te leven.”* Jona's pijn lag niet in het feit dat de mensen gespaard waren, maar in zijn overtuiging dat Gods eer was aangetast omdat het aangekondigde oordeel niet werd voltrokken.

Maar genoeg over Jona's excuses. Wat ze ook waren, het bleven uitvluchten voor ongehoorzaamheid. En als u uw eigen excuses hebt om niet te doen wat God van u vraagt, verwerp ze dan. Geef ze geen ruimte, denk er niet nogmaals over na – want ze zijn allemaal schadelijk.

Als u een dienaar van God bent, gehoorzaam Hem dan meteen, zonder tegenspraak. En als u dat nog niet bent, vraag Hem om genade, zodat u het wél wordt. Want wie God niet dient, staat tegenover Hem. En zonder bekering tot God, zonder de genade van Jezus Christus – waar zou zo'n leven dan uiteindelijk op uitlopen? Zo komen we weer terug bij de tekst. Jona probeerde te vluchten voor zijn profetische opdracht en koos de weg naar Tarsis. Toen hij in Joppe kwam, vond hij, naar zijn gemak, een schip dat precies daarheen zou varen. Maar juist in dat voorval ligt een les voor ons – lessen die de Heilige Geest ons vandaag wil leren.

En daarover wil ik vier dingen met u delen.

I. Wij mogen onze impulsen om verkeerd te doen niet volgen.

Jona voelde plotseling de drang om niet naar Ninevé te gaan, maar naar Tarsis. *“Tarsis! Tarsis!”* klonk het steeds in zijn binnenste, totdat hij alleen nog dáár aan kon denken en overtuigd was dat hij moest gaan.

Ik ontmoet vaak mensen die zeggen: *“Ik voelde dat ik dit of dat moest doen. Het kwam zomaar in mij op.”* Maar eerlijk gezegd ben ik daar huiverig voor – zelfs erg bezorgd. Want al lijkt iemand soms het juiste te doen, als het alleen maar uit een opwelling gebeurt en niet omdat het werkelijk juist is,

bederven ze hun daad. Veel vaker nog brengen zulke impulsen mensen juist tot verkeerde beslissingen. Daarom wil ik u ervoor waarschuwen: impulsen zijn geen betrouwbare gids; onze gedachten slaan maar al te snel op hol.

Zeg niet: *“Het schoot me ineens te binnen, dus deed ik het.”* Dat is geen geldige reden. *“Het kwam in een flits bij me op”* – dat mag nooit de regel van uw leven zijn. U kunt net zo goed een dwaallicht volgen en verdwalen. U mag nooit gehoor geven aan een impuls die u tot iets verkeerd aanzet. In Jona's geval was dat: *“Ga naar Tarsis, ga naar Tarsis.”* Misschien voelde hij dat zelfs als een innerlijke drang van zijn geest. Maar wat hij ervoer als een sterke aandrang, was in feite een roep die hem wegdreef van Gods duidelijke opdracht.

Soms lijken zulke impulsen moedig. Naar Tarsis gaan was in die dagen een gewaagde onderneming. Joden waren geen zeevaarders; ze hielden van het land. Voor hen was het al een grote beproeving om de zee op te gaan. En dan nog naar Tarsis, helemaal aan de rand van de bekende wereld – alleen de Feniciërs uit Tyrus durfden zo ver te varen. Toch was Jona bereid het te doen. Zie hoe vreemd dit is: mensen missen soms de moed om gehoorzaam te zijn aan God, maar ze hebben wél lef genoeg om stoutmoedig verkeerde keuzes te maken! Voor het kwaad durven ze sprongen in het duister te wagen, terwijl ze bang zijn om de veel veiligere weg van gehoorzaamheid te volgen. Jona stapte dus moedig op het schip naar Tarsis. Angst voor zee of storm hield hem niet tegen. Maar hoe dapper of nobel die stap ook leek, hij was verkeerd – want hij ging regelrecht tegen Gods duidelijke gebod in.

Zelfs wanneer impulsen eruitzien als zelfverloochening, kunnen ze ons gemakkelijk misleiden. Het was tenslotte geen genoeg voor Jona om alles achter te laten en de zee op te gaan. Toch kan die vorm van zogenaamde “zelfverloochening” bedrieglijk zijn. Wat iemand zo noemt, kan in werkelijkheid niets anders zijn dan een subtiele manier om zichzelf te verheffen. De duivel vermomt zich maar al te vaak in een mantel van licht, terwijl daaronder trots en eigendunk verscholen liggen. Een mens kan zichzelf brood ontzeggen – niet om God te eren, maar om zichzelf een vroom soort trots aan te meten.

En kijk eens: Jona had in dit geval best kunnen zeggen dat hij vrij was in zijn keuze. Hij zou toch mogen beslissen om naar Tarsis te gaan als hij dat wilde? Hij was weliswaar een profeet, maar zou hij dan niet gewoon zijn dienst kunnen neerleggen? Maakt God mensen soms tot slaven om Hem te

dienen? Heeft een profeet dan geen recht op een uitstapje – een soort vakantie? En als hij er zo tegenop zag om naar Ninevé te gaan, was het dan wel juist om tóch te gaan?

Klinken zulke redeneringen u vertrouwd in de oren? Misschien hebt u ze zelf wel eens gebruikt als het gaat om plichten die u duidelijk kent. Neem bijvoorbeeld de doop van gelovigen. Sommige mensen zeggen: *“Ja, ik geloof wel dat het in de Bijbel staat... maar ik heb nooit het gevoel gehad dat ik daartoe geroepen ben.”* Alsof Christus’ geboden van zichzelf nog niet genoeg spreken!

Anderen zeggen: *“Het staat ongetwijfeld in Gods Woord, maar ik heb nooit het idee gehad dat het op mij van toepassing was.”* Wat een zinloze opmerking! Stel u voor dat een vader zijn zoon een duidelijke opdracht geeft, en die jongen zou antwoorden: *“Vader, ik voel me niet geroepen om te gehoorzamen.”* U snapt wel: die vader zou snel genoeg zorgen dat zijn zoon zich wél geroepen voelde – al was het op een manier die de jongen weinig bevallig vond.

Zo gaat het ook met onze hemelse Vader. Wanneer christenen lichtvaardig omgaan met plichten die ze kennen maar niet willen volbrengen, zal Hij er niet lang over doen om hen terug te leiden – soms streng en pijnlijk, maar altijd met vaderlijke bedoeling. Een geweten dat gevoelig is voor Gods stem, kijkt naar Zijn Woord en verlangt ernaar om in alles daarmee in overeenstemming te zijn. En wat wilt u meer dan dat? Als er een engel uit de hemel zou komen met hetzelfde gebod, zou dat niet méér bindend zijn dan het Woord dat u nu al in handen hebt. God heeft ons vrijheid gegeven, maar niet de vrijheid om te zondigen – juist de vrijheid om te gehoorzamen. Spreek daarom nooit van een “vrijheid” die u ruimte geeft om uw eigen verkeerde impulsen te volgen. Dat is geen vrijheid, maar slavernij onder de zonde.

En bovendien: Jona schond ook zijn eigen geweten. Hij handelde tegen wat hij diep vanbinnen wist dat juist was. Een dienaar van God moet gaan waar God hem zendt – en wanneer je geweten spreekt, speel daar dan niet mee. Beste vrienden, tast uw geweten nooit aan! Wat u ook doet, maak er geen spel van. U kunt beter een snee in uw oor of in uw neus maken dan in uw geweten. Een wond aan uw lichaam doet pijn en kan uw uiterlijk verminken, maar een wond in uw geweten gaat veel dieper: ze raakt het hart van uw leven en kan uw ziel blijvend tekenen.

Laat daarom uw geweten altijd spreken en volg nooit zomaar een impuls of vluchtige gedachte. Weeg alles op de schaal van een rein geweten. Kan uw geweten – verlicht door Gods Geest – er vrede mee hebben? Ga dan. Maar zo niet, leg die impuls dan naast u neer. Want het zijn niet onze

grillige ingevingen die ons mogen leiden, alleen het Woord van de Heere moet in alle dingen onze leidende ster zijn.

Mensen die hun daden goedpraten met het excuus van een impuls, doen vaak precies de dingen die ze bij een ander fel zouden veroordelen. Alleen dat al zou hen de ogen moeten openen voor de gevaarlijke weg die ze gaan. Stel je voor dat iemand anders naar Tarsis was gevlucht, terwijl hij naar Ninevé gestuurd werd – Jona zou die man ongetwijfeld scherp hebben terechtgewezen. Wat zou het treffend zijn geweest als Jona zijn eigen zaak had beoordeeld, net zoals David de rijke man veroordeelde die het lam van de arme stal – en toen ontdekte dat hij zelf die man was.

Eigenlijk zou ik sommigen van u wel tot rechter willen maken over uw eigen leven. Want ik weet zeker: u zou uzelf streng veroordelen om precies de dingen die u nu bij uzelf door de vingers ziet. Hoe duidelijk ziet u niet bij een ander hoe dwaas het is om van de weg van gerechtigheid af te wijken, enkel door een slechte aandrang te volgen! Hoe absurd lijkt dat u bij hen – en toch, doet u het zelf? Zult u naar Tarsis vluchten terwijl God u duidelijk naar Ninevé roept? Zult u echt uw eigen ik laten winnen en het vlees tevredenstellen?

Dit excuus van een impuls is iets wat niemand van ons als levensregel zou accepteren. Stel dat iemand de impuls kreeg om u te slaan – zou u dat door de vingers zien? Of stel dat iemand u wilde beroven – zou u niet meteen de politie erbij halen? En als iemand u uit impuls onrecht wilde doen, zou u dan geen beroep doen op de wet? Waarom zouden we dan voor onszelf wél toestaan wat we bij een ander volkomen veroordelen? Als er in ons een innerlijke aandrang opkomt om iets te doen waarvan we weten dat het verkeerd is, laten we niet zo dwaas en verdorven zijn om te denken dat God daarin met ons meegaat. Nee, Gods wet buigt nooit voor onze wisselvallige ingevingen.

Ik leg hier zo sterk de nadruk op omdat ik maar al te vaak mensen heb gezien die niet Gods Woord volgden, niet de weg van gerechtigheid, maar slechts hun eigen grillige ingevingen – alsof die enige autoriteit hadden. Dan vraag ik mij af: *“Hoe lang zullen uw ijdele gedachten nog in u rondwaren?”* Soms durven mensen zelfs te beweren dat die ingevingen van God komen, maar Hij is nooit de auteur van zondige verlangens of duistere gedachten. Grote kans dat ze niet meer zijn dan misleidingen van de boze, of gewoon de uitwerking van een dwaas en verdorven hart.

Daarom: wanneer er een stem in u zegt: *“Vlucht naar Tarsis,”* terwijl Gods Woord zegt: *“Ga naar Ninevé,”* sluit dan uw oren voor die misleidende impuls en volg gehoorzaam de weg die God u

aanwijst. Laat uw eigen gedachten en verlangens nooit de wet voor u worden! Ik smeeek u: wees niet een van de dwazen die zich laten meeslepen door elke wind van verbeelding en verderf. Laat uw motto zijn: *“Aan de wet en aan het getuigenis!”* – en bouw nooit op grillige gevoelens of innerlijke invallen.

II. Een tweede les: we mogen geen verkeerde koers varen omdat die gemakkelijk lijkt

Jona zei: *“Ik ga naar Tarsis.”* En zie, toen hij in de haven van Joppe kwam, lag er precies een schip klaar om hem daarheen te brengen. Het leek alsof alles hem gemakkelijk werd gemaakt om zijn verkeerde plan uit te voeren! Geliefden, of u nu in Christus gelooft of niet, ik wil u dringend waarschuwen: beschouw een weg nooit als juist, alleen maar omdat hij eenvoudig of voor de hand liggend lijkt. Als u weet dat het de verkeerde weg is, dan blijft het verkeerd – hoe makkelijk of vanzelfsprekend die ook voor u lijkt.

Onthoud goed: de weg naar ondergang is altijd de makkelijkste weg. *“Wijd is de poort en breed is de weg die naar het verderf leidt, en velen zijn er die daardoor naar binnen gaan.”* De weg naar de hel loopt bergafwaarts, en dat is altijd gemakkelijk reizen. Maar dat een bepaalde weg eenvoudig, natuurlijk of bijna onvermijdelijk lijkt, geeft u nog geen recht om die te volgen. Juist het tegenovergestelde: u hebt reden om argwanend te zijn tegenover een pad dat geen enkele moeite kost, want ware gerechtigheid is nooit gemakkelijk. Als een weg moeilijk is, kunt u er vaak des te zekerder van zijn dat het de juiste is. Want *“de poort is nauw en de weg is smal die naar het leven leidt, en weinigen zijn er die hem vinden.”*

Bedenk dit: verkeerd doen is altijd gemakkelijk zolang onze oude natuur blijft wie ze is. Er is altijd wel een gelegenheid om tegen God in opstand te komen. Zoals het oude spreekwoord zegt: *“Wie een hond wil slaan, vindt altijd een stok.”* Zo is het ook met zonde: wie wil zondigen, vindt altijd wel een uitweg.

Ik herinner me een jongen van school: wanneer hij tijdens het spelen boos werd, greep hij meteen iets om te gooien – een steen, een boek, een lei of een beker. Waar hij ook was, er lag altijd wel iets binnen handbereik. Zo gaat het ook met de vijanden van God: het hart bedenkt snel iets verkeerd, de geest zoekt direct naar mogelijkheden, en de hand voert het behendig uit. Wie wil zondigen, vindt altijd een kans om te zondigen. Daarom mag de eenvoud waarmee iets gedaan kan worden nooit een argument zijn dat het ook juist is.

Daar komt bij dat Satan zelf er alles aan doet om mensen de verkeerde weg op te sturen. Zijn sluwheid is groot. Toen hij Jona verleidde om naar Tarsis te vluchten, “regelde” hij dat er in Joppe precies een schip klaar lag dat daarheen zou varen. Hij fluisterde Jona toe: “*Ga naar Tarsis,*” juist omdat hij wist dat de omstandigheden hem gunstig gezind waren. De boze is niet alwetend, maar zijn legioen van helpers houdt hem goed op de hoogte. En zo stemt hij zijn verleidingen listig af op de kansen die zich in ons leven aandienen.

De weg van de zonde is vaak gemakkelijk omdat er altijd mensen zijn die u er maar al te graag bij willen helpen. Als er kwaad moet worden gedaan, staan de “zonen van Belial” klaar om hun hand toe te steken. Zo kan een verkeerd plan gemakkelijk slagen, juist omdat de massa diezelfde weg gaat. Zet een gouden kalf neer, en al snel roepen de stammen: “*Dit zijn uw goden, Israël!*”

Zonde maakt zich razendsnel populair. Mensen prijzen de weg die hun plezier oplevert. Wie zich op het pad omlaag begeeft, wordt al gauw meegesleurd door een massa die dezelfde kant op gaat. Zonder enige moeite draagt de stroom je mee – want zondigen is altijd meedrijven met de stroom, zoals een vogel die zich gedachteloos laat voeren op de wind.

Maar vergeet dit niet: goede dingen zijn juist moeilijk. God heeft het zo gewild, om Zijn volk te oefenen in volharding en standvastigheid. Wie het goede blijft doen, ook wanneer dat lijden of strijd kost, die is werkelijk trouw. En juist dát vergroot de eer van de heiligen: dat zij het juiste weten te doen tegen alle tegenstand in, stap voor stap, soms letterlijk met het zwaard voor ogen, strijdend om iedere duimbreed terrein op de weg naar de hemel. Want als deugd gemakkelijk zou zijn, waar zou haar eer dan in liggen? Wie heerlijkheid en onsterfelijkheid wil bereiken, moet de berg op klimmen. Het pad naar het leven voert altijd omhoog. Verlies alstublieft de werkelijkheid niet uit het oog door te denken dat een slechte daad geoorloofd is alleen omdat ze u vanzelfsprekend of onvermijdelijk lijkt. Gods wet luidt niet: “*Doe wat het makkelijkst is.*” Als dat zo was, zouden sommigen van ons al de meest deugdzame mensen zijn.

Zou u anderen vergeven die u schade toebrengen met het excuus dat het zo gemakkelijk was? Stel: iemand in uw huis steelt uw geld of sieraden. Zou u het excuus accepteren dat ze zo makkelijk te pakken waren? Of een man opent zijn mond en besmeurt zonder moeite uw reputatie – is de eenvoud van laster een excuus daarvoor? Iemand vervalst uw handtekening op een cheque en zegt: “*Het was zo makkelijk te doen, ik kon het simpelweg niet laten.*” Zou u dat accepteren? Natuurlijk niet.

U veroordeelt de dief, de lasteraar en de vervalser. Op dezelfde manier zult ook ú veroordeeld worden als u toegeeft aan de zonde die zo makkelijk op uw weg ligt.

Ik weet dat ik hiermee het geweten van sommigen raak – mensen die alles doen om een rustig leven te hebben, maar ondertussen langzaam afglijden naar de hel, omdat de weg daarheen zo glad en makkelijk is dat hun gemakzucht ervoor kiest. Velen verontschuldigen hun verkeerde daden omdat ze “zo natuurlijk” zijn, terwijl gehoorzaamheid hen moeilijk en zwaar lijkt. Maar vrienden, ik smeeek u: kom uit die dodelijke lucht die maakt dat de slaap van de zonde u overmant.

Excuses zijn snel gemaakt, maar breken uw ziel af. Stop ermee! Keer u resoluut af van die oneerlijke rechtvaardigingen, en richt uzelf met alle kracht op het goede. Begin bij geloof in Jezus, en bouw van daaruit aan een leven dat werkelijk heilig is. Moge Gods Geest dat in u werken.

III. Hier gaan we een stap verder. We mogen nooit “voorzienigheid” gebruiken als excuus om verkeerd te doen.

Er is haast geen treffender voorbeeld te bedenken dan dat van Jona. Hij had besloten naar Tarsis te vluchten. En toen hij die plaats als zijn schuiloord had gekozen, daalde hij af naar Joppe. Wat vond hij daar? Een schip dat nét op het punt stond naar Tarsis te vertrekken! Alsof alles voor hem geregeld was. Het leek wel een teken. Zulke schepen voeren zelden uit, en toch lag er nu precies één klaar. Alsof dat nog niet genoeg was: het nam ook nog passagiers mee, tegen betaling. Hoe “voorzienig” leek dit allemaal!

Maar vergis u niet: zulke omstandigheden zijn vaak niets meer dan een dekmantel voor verkeerde keuzes. “Ik kon niet anders, de voorzienigheid wees me die kant op,” zegt iemand dan. Ach, wat triest – wat dwaas! Het is grove zelfmisleiding om onze zonden aan God toe te schrijven.

En hoe snel werd Jona van zijn vergissing genezen! Nog geen paar uur later, toen de storm losbrak en de zeelui hem ruw wakker maakten, zal hij zich zeker niet meer gesteund hebben gevoeld door een “gunstige voorzienigheid”. Toen ze hem al bijna overboord wierpen, sprak hij niet langer over Gods zorg, maar wist hij heel goed dat hij alleen zichzelf de schuld te geven had.

Ook vandaag zie ik mensen die oneerlijk handelen en dat proberen goed te praten met dezelfde redeneringen: “Alles viel zo bijzonder samen – iemand zei precies op het juiste moment dit of dat, er gebeurde nog iets wat er perfect bij aansloot, en het leek zo duidelijk Gods leiding te zijn.” Maar laat ik

het helder zeggen: zulke omstandigheden maken een verkeerde daad nooit juist. Nooit. Geliefden, ik roep u ernstig op: schrijf uw zonde nooit toe aan Gods voorzienigheid. Dat is niet alleen zelfbedrog, het grenst zelfs aan godslastering. Jona's ervaring leek misschien een schoolvoorbeeld van "voorzienigheid" – en toch was het niets anders dan opstand tegen de Heere. Voorzienigheid of niet: het Woord van God is en blijft onze enige betrouwbare gids. En dat Woord mag nooit terzijde worden geschoven met een beroep op noodzaak of gemak.

Het is heel gemakkelijk om een excuus te vinden – als iemand dat maar wil. Wie gaat zoeken naar een rechtvaardiging in Gods voorzienigheid voor een verkeerde daad die hij van plan is te doen, zal die altijd snel vinden: het bedrieglijke hart en de list van de duivel zorgen er wel voor dat er een uitvlucht wordt bedacht. De moordenaar kan zeggen dat het Gods voorzienigheid was dat hij die ochtend toevallig zijn pistool meenam. De inbreker liep toevallig iemand tegen het lijf die hem hielp de buit te dragen. En de kleine dief vond toevallig bij de deur precies de spullen die hij zocht. Maar laten we eerlijk zijn: zulke doorzichtige uitvluchten maken het kwaad niet minder.

Toch ben ik bang dat velen die zichzelf christen noemen, zich al hebben laten misleiden door dit soort redeneringen. Als dat argument op zou gaan, dan hadden zelfs de trouwste gelovigen uit de Bijbel in zonde kunnen vallen. Denk aan de drie jongemannen in Babel: zij hadden het vuur gemakkelijk kunnen ontlopen als zij "de voorzienigheid" in hun voordeel hadden uitgelegd. Daniël had nooit in de leeuwenkuil terechtgekomen.

Of neem Jozef. Hij had een hoge positie in het huis van Potifar, en diens vrouw was zo vriendelijk voor hem. Had de voorzienigheid hem die plaats niet gegeven? Moest hij die dan zomaar op het spel zetten? Voor een oppervlakkige blik leek het logisch om toe te geven. Maar Jozef wist beter: overspel is altijd kwaad. Daarom vluchtte hij. Hij liet zelfs zijn mantel achter – liever dat, dan ook maar één moment in de buurt van zonde blijven.

Kijk ook naar David. 's Nachts stond hij samen met Abisai bij de slapende Saul. Abisai drong er op aan: *"God heeft vandaag uw vijand in uw hand overgeleverd. Laat mij hem toch met zijn speer aan de grond spietsen, in één keer; ik hoef het geen tweede keer te doen!"* Wat leek dat een buitenkans, een wonderlijke voorzienigheid! Saul, weerloos, hulpeloos... Eén slag en alles zou opgelost zijn. Toch zei David: *"Breng hem niet om; want wie sloeg zijn hand aan de gezalfde van de HEERE en is onschuldig gebleven."* Hij koos ervoor trouw te blijven, ook al betekende dat verder lijden en vluchten.

Geliefden, laat dit een les voor u zijn. Als alles in uw leven op één lijn lijkt te vallen richting een verkeerde keuze, wanneer omstandigheden u bijna dwingen die weg in te slaan – laat u dan niet misleiden. Uw gids is niet een vermeende voorzienigheid, maar het duidelijke Woord van God. Doe wat Hij zegt, en doe het zonder uitstel. Dat alleen is de weg van vrede en gerechtigheid. Bedenk bovendien dat verkeerde mensen altijd “voorzienigheid” naar hun hand zullen zetten. Lot is daar een pijnlijk voorbeeld van. Toen hij met Abraham moest kiezen, zag hij de vruchtbare vlakte rond Sodom. Alles leek zo logisch, zo uiteraard “voorzienig”: hij had kuddes, Abraham liet hem kiezen, en het land was vruchtbaar. Maar zijn keuze bracht hem midden in een stad vol zonde – en maakte zijn leven en dat van zijn gezin rampzalig.

En juist zo zie ik vandaag ook mensen redeneren. Ze noemen het “voorzienigheid” dat ze terechtkomen in een winstgevende maar schadelijke handel – een beroep dat hun eigen ziel aantast en anderen meesleept in verderf. Of iemand verhuist voor gemak en voordeel naar een plaats waar nauwelijks het evangelie klinkt, laat vrienden, gemeente en geestelijke voeding achter – maar het huis was “zo’n voorzienige uitkomst”. Het lijkt geruststellend, maar in werkelijkheid herhaalt men Lot’s fout en kiest men de verkeerde weg. Wat een “voorzienigheid”, nietwaar? Helaas voor Lot! Uiteindelijk moest hij die lessen over voorzienigheid opnieuw leren, dit keer bij het schijnsel van de brandende steden van de vlakte.

Denk ook aan Aäron. Hij zakte op een bepaald moment zo diep, dat hij zelfs probeerde zijn zonde af te schuiven op de voorzienigheid. Toen hij het gouden kalf had gemaakt voor het volk om te aanbidden, en Mozes hem scherp verweet wat hij had gedaan, zei Aäron dat het volk hem dreigde te stenigen. Ze hadden hun goud gebracht – en, zo zei hij: *“Toen zeide ik tot hen: Wie goud heeft, die rukke het af, en geve het mij; en ik wierp het in het vuur, en dit kalf is er uit gekomen.”* Ja, het kalf kwam uit het vuur tevoorschijn, maar alleen omdat Aäron het zelf had gevormd en daarin geplaatst. Hij probeerde Mozes te doen geloven dat een bijzondere voorzienigheid het metaal vanzelf in de vorm van de kalfsgod had gegoten. Wat een doorzichtige leugen! En hoe treurig dat de hogepriester van de Allerhoogste zich zo moest verlagen en met de waarheid spelen! Ook vandaag vertellen mensen nog zulke “mooie verhalen” over wat hen zogenaamd overkwam en waardoor ze op een verkeerde weg terechtkwamen.

Gezegend zij voor altijd de ware voorzienigheid van God – laten we Zijn Naam eren en prijzen, want Hij is goed, en alles wat Hij doet, is goed. Zijn voorzienigheid is heilig en alleen heilig. Daarom: weg

met elke godslasterlijke gedachte die Hem verantwoordelijk maakt voor onze zonden! Laten we nooit gelegenheden aangrijpen om kwaad te doen, en wie dat toch durft, laat hem tenminste niet de schuld schuiven op de driemaal heilige God.

Want zeg eens eerlijk: zou u een ander die u onrecht aandoet, ooit verontschuldigen met zo'n beroep op voorzienigheid? Stel dat een dief bij u inbreekt en zegt: *“Het was voorzienigheid dat u het raam open had gelaten,”* of: *“Een wonderlijke voorzienigheid dat uw geld niet in de kluis lag.”* Wat zou u van zulke praat vinden? Of iemand bedriegt u in zaken, en wanneer u hem erop aanspreekt, zegt hij: *“Het was een bijzondere voorzienigheid dat ik u juist op dat moment ontmoette.”* Zou u zo iets geloven? Natuurlijk niet! U zou hem niet eens serieus aanhoren.

Maar waarom luistert u dan wel naar uw eigen hart, wanneer u probeert de heilige God medeverantwoordelijk te maken voor uw overtredingen? Nee, geliefden, er bestaan geen “zondige voorzienigheden”. Er is slechts de heilige voorzienigheid van onze God. Wat er wél bestaat, zijn verkeerde interpretaties, kromme verdraaiingen en doorzichtige leugens, waardoor de Heilige van Israël ernstig beledigd en gekwetst wordt. Zo hebt u nu drie waarschuwingen gehoord. Het vierde sluit daar direct bij aan:

IV. Wij mogen onszelf niet verontschuldigen voor verkeerd handelen door te wijzen op de wettigheid van een daad.

Wat voor een ander goed en juist kan zijn, hoeft dat voor mij niet te zijn. Wat iemand anders zonder zonde kan doen, kan voor een kind van God een ernstige misstap betekenen. Voor de zeelieden was het volkomen juist om naar Tarsis te varen. Er is op zichzelf niets verkeerd aan een reis over zee. Handel zou zelfs ophouden als schepen de wateren niet mochten doorkruisen. Ja, mijn vriend, het kan best zijn dat anderen een weg inslaan die voor u volkomen verboden is. Voor de zeelieden uit Tyrus was varen hun werk, hun roeping, hun plicht. Maar voor Jona lag het anders: naar Tarsis gaan hoorde niet bij zijn opdracht. Voor hem was het geen roeping, geen plicht, geen opdracht – waarom zou hij daarheen gaan? Er is een hemelsbreed verschil tussen op zee zijn om uw plicht te vervullen en op zee zijn om uw plicht te ontlopen. In uiterlijk leek Jona hetzelfde te doen als de zeelieden, maar moreel gezien was het totaal anders. Zij deden hun werk, hij ontliet dat van hem. Daarom was hun daad goed, en de zijne verkeerd. Twee mensen kunnen hetzelfde doen – de één groeit erdoor in genade, de ander stapelt er schuld mee op. Alles hangt af van het motief. Wees dus gewaarschuwd

dat u uw overtreding niet probeert goed te praten met het argument dat anderen hetzelfde doen zonder er kritiek op te krijgen.

Maar mocht Jona dan helemaal niet naar Tarsis? Jawel, onder andere omstandigheden misschien wel. Als hij vrij was geweest van zijn plicht, had zo'n reis hem wellicht goed gedaan. Maar níet op het moment dat God hem duidelijk zei: “*Ga naar Ninevé.*” U mag nooit doen wat strijdig is met Gods wil, ook niet als de handeling op zichzelf onschuldig is. Het is niet genoeg om te zeggen: “*Ik heb er toch recht op?*” Ons enige recht is gehoorzamen aan wat de Heere ons opdraagt. We hebben geen recht om verkeerd te handelen. En hoe meer we weten dat we door God bemind en aangenomen zijn als Zijn kinderen, hoe sterker we er ook toe verplicht zijn Hem gehoorzaam te volgen in waarheid en heiligheid. We worden niet door werken gered, maar juist omdat we verlost zijn, verlangen we ernaar om in alles Hem groot te maken die ons verlost heeft door Zijn kostbaar bloed.

O vriend, als u een echte dienaar van God bent, dan weet u dat gehoorzaamheid vrijheid is; dat heiligheid vrijheid is. Voor een rein hart is zonde niets minder dan slavernij, maar gehoorzaamheid aan Gods wil ware vrijheid. Door Zijn genade willen wij Zijn wil doen.

En laten we duidelijk zijn: het feit dat Jona zijn daad zorgvuldig en netjes uitvoerde, was géén excuus voor zijn ongehoorzaamheid. Ja, hij betaalde keurig zijn reisgeld. Hij sloop niet aan boord als een verstekeling, en probeerde geen gratis overtocht te krijgen. In die zin handelde hij correct. Maar maakte dat zijn ongehoorzaamheid minder erg? Voor de kapitein van het schip had hij misschien recht op zijn plaats, maar voor God niet. U kunt een verkeerde daad tot in de puntjes netjes en fatsoenlijk uitvoeren, maar daarmee blijft het verkeerd. Zelfs als het vroom lijkt, blijft het zonde, en brengt het u onder Gods oordeel. Excuses voor ongehoorzaamheid zijn niets meer dan doorzichtige leugens.

Kinderen van God, onthoud: u leeft onder een hogere wet dan wie dan ook. U bent verlost met het kostbare bloed van Christus, gekozen door Gods genade, erfgenamen van een eeuwige heerlijkheid. Daarom is het uw roeping heiligheid te zoeken in de vreze des Heeren, geleid door Zijn Geest, en trouw te doen wat Hij u zegt – zonder af te wijken naar links of rechts.

Zo zien we dat zelfs in het voorval in Joppe een duidelijke les verborgen ligt. Wanneer Jona kwaad wilde doen, leek alles voor hem klaar te liggen – en toch was het verkeerd. Moge die waarschuwing, door Gods genade, ook u tot nut zijn! Ik weet niet voor wie deze woorden bedoeld zijn; ik weet

alleen dat ik mij gedrongen voelde om ze te spreken. Misschien zijn er een tiental of meer die ze nodig hebben – misschien bent u er één van. Als dit woord uw geweten raakt, smeed ik u bij de levende God: sluit uw oren er niet voor. Laat het diep in u doordringen, u onderzoeken en omspitten. En als u dan erkent dat u gezondigd hebt, gooi al uw slappe excuses van u af en kom tot Jezus – precies zoals u bent.

Kom tot Jezus, en vind vergeving voor al uw zonden. Zolang u nog bezig bent om vijgenbladeren van uitvluchten aan elkaar te vlechten, zult u nooit de ware bedekking vinden. Maar wanneer u zich losmaakt van dat spinnenweb van zelfbedrog, zal de Heilige Geest u leiden tot Christus – de enige die kan bedekken en vergeven. Als u naar Tarsis wilt reizen, zou het een bijzondere voorzienigheid zijn als u daar ook een schip voor vindt. Maar als u naar Jezus wilt gaan, hoeft u niet te wachten: u kunt nu meteen tot Hem komen. Hier, op dit moment, waar u ook zit – zelfs op die kerkbank – kunt u uw hart tot Hem opheffen.

Wie naar Tarsis wil, moet de overtocht zelf betalen. Maar tot Jezus komen kost u niets. Bij Hem geldt alleen: *“Kom en wees welkom.”* Zijn redding is vrij, kosteloos, en wordt uit genade aangeboden aan ieder die bereid is haar te ontvangen. Geen geld, geen verdienste – enkel genade, soeverein geschonken.

En toch weet ik dat er iemand is die geneigd is weg te vluchten – weg van Christus, weg van hoop, weg van de hemel. Moge de Heer hem helpen die neiging te weerstaan! Jonge man, misschien heeft uw moeder u gesmeekt naar Gods huis te gaan, maar uw neiging is uit te wijken naar het veld voor eigen plezier. Weersta die drang en luister naar het evangelie. Velen zijn “naar Tarsis gegaan” en zijn verloren gegaan. En u, jonge vrouw – misschien bent u verleid om de weg van gerechtigheid te verlaten en achter het plezier aan te gaan, uw eigen Tarsis tegemoet. Maar luister: sluit uw oren voor het gefluister van de vijand. Hoe gemakkelijk de weg ook lijkt, hoeveel “voorzienigheid” die u ook lijkt te openen – verwar Gods hand nooit met de stem van de verleider. God nodigt u nooit uit tot iets wat Zijn Woord verbiedt.

Daarom zeg ik u: luister naar mij, en kom tot Jezus. Kom nu. Stel het niet uit. Als u vandaag niet tot Hem komt, kan de verleiding u morgen meesleuren naar een diepte waar u jarenlang niet meer geraakt zult worden door de tedere stem van genade. Speel niet met Gods lankmoedigheid. Laat u niet vangen in Satans leugens. Moet ik het u smekend zeggen? Broeder, zuster – weersta de stem

die roept: “Ga naar Tarsis.” Luister daarentegen naar de stem van barmhartigheid die tot u zegt: “Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast zijn, en Ik zal u rust geven. Neem Mijn juk op u, en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en u zult rust vinden voor uw ziel; want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht.”

Zoek niet Tarsis, maar zoek Golgotha. Want als u vlucht voor de Heere, zal er vroeg of laat een storm achter u aankomen – en misschien is er dan geen vis die u veilig terugbrengt. Misschien wacht u slechts voorgoed een afgrond.

O man van God, vlucht niet voor uw roeping!

O zondaar, begeer geen leeg en vluchtig plezier!

O kind van God, keer terug naar Hem van wie uw hart is afgedwaald, en wees voortaan, door Zijn genade, een trouwe dienaar tot het einde.

En u die ver bent afgedwaald van vrede en hoop: luister vanavond naar de hemelse stem die u waarschuwt voor uw gevaar. Roep met de verloren zoon: “Ik zal opstaan en naar mijn Vader gaan.” En Hij – Hij zal u tegemoet komen, Hij zal u omhelzen, kussen, reinigen, kleden, redden. En u zult Hem prijzen tot in eeuwigheid.

Ik zal echt gelukkig zijn als ik sommige mensen heb mogen helpen hun huichelarij en uitvluchten los te laten, en hen heb mogen overtuigen om hun zonden volledig te belijden aan de Heere Jezus, die hen reinigt totdat ze zonder vlek of rimpel voor Hem staan. Amen.

